«ТАСДИҚ МЕНАМОЯМ»
Директори Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдураҳмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон, номзади илмҳои техникӣ Ниёзӣ С.Р.

____

« 05 » майи соли 2026

ХУЛОСАИ

Шуъбаи фанҳои гуманитарӣ, ҷомеашиносӣ ва бознигариву такмили стандарт, барномаҳои таълимию китобҳои дарсии Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдураҳмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон ба кори диссертатсионии Назриева Ҷамила Маҳмудовна дар мавзуи «Асосҳои илмӣ-методии тарбияи маънавӣ-ахлоқии хонандагони синфҳои 9-11 дар раванди дарсҳои забони русӣ (дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии таҳсилашон бо забони тоҷикӣ)» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3. Педагогика (5.3.5.8. Назария ва методикаи таълими забон ва адабиёти рус дар мактабҳои забони таҳсилоташон ғайрирусӣ)

Таҳқиқоти диссертатсионии Назриева Ҷамила Маҳмудовна дар мавзуи «Асосҳои илмӣ-методии тарбияи маънавӣ-ахлоқии хонандагони синфҳои 9-11 дар раванди дарсҳои забони русӣ (дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии таҳсилашон бо забони тоҷикӣ)» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3. Педагогика (5.3.5.8. Назария ва методикаи таълими забон ва адабиёти рус дар мактабҳои забони таҳсилоташон ғайрирусӣ) пешниҳод шудааст.

Назриева Ҷамила Маҳмудовна 1.09.1985 дар ноҳияи Фархор дар оилаи коргар ба дунё омадааст. Соли 2002 МДТ «Донишгоҳи байналмилалии забонҳои хориҷии Тоҷикистон ба номи Сотим

Улуғзодаро бо ихтисоси омӯзгори фанҳои забони русӣ хатм намуда, аз соли 2018 ба ҳайси омӯзгор дар Донишкадаҳои олии сарҳадии Кумитаи давлатии амнияти милии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба кор шуруъ кардааст.

Назриева Ҷ.М. аз 26.09.2022 унвонҷӯи Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдураҳмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон мебошад.

Назриева Ҷамила Маҳмудовна кори илмӣ-таҳқиқотии худро дар мавзуи «Асосҳои илмӣ-методии тарбияи маънавӣ-ахлоқии хонандагони синфҳои 9-11 дар раванди дарсҳои забони русӣ (дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии таҳсилашон бо забони тоҷикӣ)» зери роҳбари илмӣ номзади илмҳои педагогӣ, дотсент Табаров Нурулло Сафаралиевич ба анҷом расонидааст.

Ҷаласаи шуъбаи фанҳои гуманитарӣ, ҷомеашиносӣ ва бознигариву такмили стандарт, барномаҳои таълимию китобҳои дарсии Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдураҳмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон баромади довталаби дараҷаи илмӣ Назриева Ҷамила Маҳмудовна дар мавзуи «Асосҳои илмӣ-методии тарбияи маънавӣ-ахлоқии хонандагони синфҳои 9-11 дар раванди дарсҳои забони русӣ (дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии таҳсилашон бо забони тоҷикӣ)», хулосаи роҳбари илмии унвонҷӯ, номзади илмҳои педагогӣ, дотсент Табаров Нурулло Сафаралиевичро шунида, ба чунин хулоса расид:

1. Ихтисос, мавзуи таҳқиқоти диссертатсионии Назриева Ҷамила Маҳмудовна дар мавзуи «Асосҳои илмӣ-методии тарбияи маънавӣ-ахлоқии хонандагони синфҳои 9-11 дар раванди дарсҳои забони русӣ (дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии таҳсилашон бо забони тоҷикӣ)» ба шиносномаи ихтисоси илмии 5.3. Педагогика (5.3.5.8. Назария ва методикаи таълими забон ва адабиёти рус дар мактабҳои забони таҳсилоташон ғайрирусӣ) мувофиқат мекунад.

2. Мавзуи таҳқиқоти диссертатсионии Назриева Ҷамила Маҳмудовна дар мавзуи «Асосҳои илмӣ-методии тарбияи маънавӣ-ахлоқии хонандагони синфҳои 9-11 дар раванди дарсҳои забони русӣ (дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии таҳсилашон бо забони

тоҷикӣ)» ба самтҳои афзалиятноки илми педагогика – ташаккули маънавиёт, ахлоқ, пайдоиши арзишҳо дар ниҳоди хонандагони синфҳои 9-11 ва ҷаҳонбинии онҳо робитаи бевосита дошта, ба амалисозии санадҳои меъёрӣ-ҳуқуқии танзимкунандаи фаъолияти касбии педагогҳо, мутахассисони соҳаи маориф ва сиёсати имрӯзаи кишвар ба ин соҳа аз ҷумла: «Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон», Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф», Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи «Масъулият дар бораи таълиму тарбияи кӯдак», «Консепсияи миллии тарбия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон», «Стратегияи миллии рушди маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030», «Барномаи давлатии такмили таълим ва омӯзиши забонҳои русӣ ва англисӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030», таҷрибаи пешқадами педагогони ватанию хориҷӣ нигаронида шудааст.

Аз ҳамин мавқеъ, мавзуи таҳқиқоти Назриева Ҷамила Маҳмудовна, ки ба таълиму тарбия ва ташаккули сифатҳои маънавӣ-ахлоқии хонандагони синфҳои 9-11 дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ бахшида шудааст ва саҳми босазо дар назарияи илмҳои педагогӣ гузошта метавонад, муҳим ва мубрам арзёбӣ мегардад.

3. Натиҷаҳои асосии таҳқиқоти диссертатсионӣ мазмуни асосии таҳқиқотро ифода карда, дар ин замина 10 мақолаи илмӣ дар маҷаллаҳои гуногун, аз он ҷумла, 7-тои он дар маҷаллаи сатҳи Комиссияи Олии Атестатсионии назди Президенти Тоҷикистон ба табъ расидаанд, инъикоси худро ёфтаанд.

Теъдод ва мазмуни интишороти натиҷаҳои илмӣ, аз он ҷумла, мақолаҳои илмиии зерини довталаб, ки дар нашрияҳои илмии тақризшавандаи феҳристи тавсиясинамудаи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва нашрияҳои дигар ба табъ расиданд, ба муҳтавои диссертатсия ва автореферати он мутобиқат доранд:

а) Мақолаҳое, ки дар маҷаллаҳои тақризшавандаи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон чоп шудаанд:

1. Назриева Ҷ.М. Амсилаи педагогии тарбияи маънавӣ-ахлоқии хонандагони синфҳои болоӣ дар дарсҳои забони русӣ / Паёми Донишгоҳи забонҳо / Ҷ.М.Назриева. – Душанбе, 2025. -№4 (60). – С.437-443. - ISSN 2226-9355.

2. Назриева Ҷ.М. Арзиши адабиёти рус дар ташаккули ҷаҳонбинӣ ва ҷаҳонфаҳмии хонандагони синфҳои болоӣ // Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ / Ҷ.М.Назриева. – Душанбе, 2025. -№1(23). – С.35-41. – ISSN 2219-5408.

3. Назриева Дж.М. Некоторые аспекты методики преподавания русского языка в духовно-нравственном воспитании учащихся 9-11 классов // Паёми Пажуҳишгоҳи рушди маориф / Н.С. Табаров, Ҷ.М. Назриева. – Душанбе, 2025. – №1(53). – С.132-137. – ISSN 2617-5320.

4. Табаров Н.С. Назриева Дж.М. Приоритетные направления уроков русского языка в формировании духовно-нравственных качеств учащихся 9-11 классов // Паёми Пажуҳишгоҳи рушди маориф / Н.С. Табаров, Ҷ.М. Назриева. – Душанбе, 2026. – №1(53). – С.125-131. – ISSN 2617-5320.

5. Назриева Ҷ.М. Ташаккули сифатҳои маънавӣ-ахлоқии хонандагони синфҳои болоӣ дар дарсҳои адабиёти рус // Паёми Академияи таҳсилот / Ҷ.М.Назриева. – Душанбе, 2024. – №3 (52). – С.79-85. – ISSN 2222-9809

6. Назриева Ҷ.М. Ташхис ва ошкорсозии проблемаи тарбияи маънавӣ-ахлоқии хонандагон дар назария ва амалияи педагогӣ // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон / Ҷ.М.Назриева. – Душанбе, 2025. – №6. – С.228-233. – ISSN 2074-847

7. Табаров Н.С. Назриева Ҷ.М. Ҷанбаҳои педагогии дарси адабиёти рус дар ташаккули сифатҳои маънавӣ-ахлоқии хонандагони синфҳои болоӣ // Паёми Пажуҳишгоҳи рушди маориф / Н.С. Табаров, Ҷ.М. Назриева. – Душанбе, 2025. – №1(49). – С.144-151. – ISSN 2617-5320.

в) Мақолаҳои дар дигар нашрияҳо илмӣ чопшуда:

8. Назриева Ҷ.М. Назаре ба таълими забон ва адабиёти рус дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ // Неруи хирад. – Душанбе, 2025. -№2. – С.31-32.

9. Назриева Ҷ.М. Таҳлили ҷараёни тарбияи маънавӣ-ахлоқии хонандагон.// Маърифати омӯзгор. – Душанбе, 2025. -№1. – С.52-53.

10. Табаров Н.С. Назриева Ҷ.М. Асосҳои назарии дарси адабиёти рус дар ташаккули сифатҳои маънавӣ ва зебоиписандии хонандагони синфҳои болоӣ / маводи конференсия байналмилаӣ «Асосҳои назариявӣ-методологии омодагии касбӣ-методии омӯзгорони оянда дар муассисаҳои таҳсилоти миёна ва олии касбӣ тавассути технологияҳои муосирӣ». – Душанбе – 2024. – С.219-222.

11. Табаров Н.С. Назриева Ҷ.М. Раванди тарбияи маънавӣ-ахлоқии хонандагони синфҳои болоӣ дар назария ва амалияи педагогӣ// Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон / маводи конференсияи байналмилаӣ «Муаммоҳо ва дурнамои рушди илмҳои педагогӣ дар шароити ҷаҳонишавӣ».– Хуҷанд, 2024. – С. 227-230.

4. Натиҷаҳои илмии таҳқиқоти диссертатсионӣ ва тавсияҳои методии пешниҳодкардаи довталаб дар раванди тарбияи маънавӣ-ахлоқии хонандагони синфҳои 9-11 дар дарсҳои забони русӣ дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии шаҳри Душанбе ва Ҳисор, инчунин муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии ноҳияи Фархор тавассути баргузории корҳои таҷрибавӣ-озмоишӣ тасвибу тасдиқ шудаанд.

Натиҷаҳои таҳқиқот дар ҷаласаҳои шуъбаи фанҳои гуманитарӣ, ҷомеашиносӣ ва бознигариву такмили стандарт, барномаҳои таълимию китобҳои дарсии Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдураҳмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон баррасӣ шуда, дар конфронсҳои ҳамасолаи илмӣ-методии сатҳи байналмилалӣ ва ҷумҳуриявӣ оид ба масъалаҳои тарбияи маънавӣ-ахлоқии хонандагони синфҳои 9-11 ироа ва тасвиб шудааанд.

5. Саҳми шахсии довталаби дараҷаи илмӣ диссертант солҳои зиёд ба тарбияи насли наврас, махсусан ҷавонон машғул мебошад. Аз ин рӯ, дар раванди таълим муҳаққиқ тамоми паҳлуҳои мавзуи матраҳшавандаро то андозаи лозимӣ ҳаллу фасл намуда, дар ин ҷода

ба муваффакиятҳои назаррас ноил гардидааст. Дар заминаи корҳои омӯзишӣ муҳаққиқ тавассути таҳияи амсилаи педагогӣ натиҷаҳои назаррасро ноил гардидааст, ки онҳо дар мукаммал намудани раванди дарсҳои забони русӣ, ки дар ин замина ҷанбаҳои тарбияи маънавӣ-ахлоқии хонандагони синфҳои 9-11 инкишоф меёбанд, мусоидат мекунанд.

Инчунин, диссертант, бевосита, аз адабиёти илмӣ-методӣ, маводҳои бойгонӣ ва аз суҳбатҳои омӯзгорони таҷрибадор истифода намуда, дар раванди пажуҳиш барои саҳеҳтар ошкор намудани методҳои тарбияи маънавӣ-ахлоқии хонандагони синфҳои 9-11 дар дарсҳои забони русӣ мавриди омӯзиш қарор додааст.

6. **Аҳаммияти назариявӣ ва амалии таҳқиқот.** Маводҳои бо роҳи таҳқиқот ва натиҷаи корҳои озмоишӣ бадастомада метавонанд ҳамчун манбаи ҳақиқӣ дар таҳқиқи минбаъдаи тарбияи маънавӣ-ахлоқии хонандагони синфҳои 9-11 дар дарсҳои забони русӣ хизмат намоянд.

Ҷанбаҳои тарбияи маънавӣ-ахлоқии хонандагони синфҳои 9-11 дар дарсҳои забони русӣ ба таври назариявӣ ошкор карда шуданд.

Иқтидор ва сатҳи маърифатии хонандагони синфҳои 9-11 дар раванди дарсҳои забони русӣ ва дараҷаи тарбияи маънавӣ-ахлоқӣ онҳо муайян ва асоснок карда шуданд.

Андешаҳое, ки дар диссертатсия оид ба мазмуни раванди тарбияи маънавӣ-ахлоқии хонандагони синфҳои 9-11 дар дарси забони русӣ баён шудаанд бо асоснокkунии равишҳои татбиқи онҳо бо назардошти хусусиятҳои синну соли хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ бунёд меёбанд.

Бозгӯӣ мешавад, ки мазмуни раванди тарбияи маънавӣ-ахлоқии хонандагони синфҳои 9-11 дар дарсҳои забони русӣ ба муайян кардани ҳадафҳои таълимӣ асос ёфта, фаъолияти муштараки омӯзгорону

хонандагонро, ки ба ташаккули арзишҳои ахлоқӣ, хоҳиши такмил додани худ, дар асоси ғояҳои даркшуда ва густариши муносибатҳои ахлоқии байни шахсон оварда мерасонад, нигаронида шудааст.

Аҳаммияти амалии таҳқиқот. Маводҳо ва натиҷаҳои аз рафти корҳои таҳқиқотӣ бадастомада барои боз ҳам тақвият бахшидани мундариҷаи кори муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ дар самти тарбияи маънавӣ-ахлоқии хонандагони синфҳои 9-11 дар дарсҳои забони русӣ метавонанд мавриди истифода қарор дода шаванд. Аҳаммияти амалии таҳқиқот дар он аст, ки аз роҳҳо ва усулҳои муассири тарбиявӣ, ки онҳо дар раванди корҳои озмоишӣ ошкор гардидаанд, метавонанд омӯзгорон ҷиҳати самаранок ташкил кардани ҷараёни дарсҳои забони русӣ истифода баранд. Роҳҳо ва шаклҳои муассири тарбияи маънавӣ-ахлоқии хонандагони синфҳои 9-11 дар дарсҳои забони русиро дар таҷрибаи муассисаҳои таълимии миёнаи умумӣ метавон ворид кард. Шароитҳои педагогӣ ва методҳои таъсиррасони тарбияи маънавӣ-ахлоқии хонандагони синфҳои 9-11 ҳангоми дарсҳои забони русӣ коркард гардида, аз натиҷаҳои таҳқиқот метавонанд педагогҳо, психологҳо, фарҳангчиён ва шахсоне, ки ба тарбияи насли наврас машғул мебошанд ва дар баланд бардоштани ташаккули сифатҳои маънавӣ-ахлоқии онҳо саҳм доранд, истифода намоянд. Ҳамзамон, натиҷаҳои таҳқиқот метавонанд сарчашмаи боэътимод ҷиҳати такмилёбии савияи касбии омӯзгорони фанни забони русӣ ва он муҳаққиқоне, ки ба корҳои илмӣ машғул мебошанд, гарданд.

Ҷаласаи Шуъбаи фанҳои гуманитарӣ, ҷомеашиносӣ ва бознигариву такмили стандарт, барномаҳои таълимию китобҳои дарсии Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдураҳмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон бароmади довталаби дараҷаи илмӣ

Назриева Ҷамила Маҳмудовна ва музокираву муҳокимаҳои илмии иштирокчиёни ҷаласаро шунида,

ҚАРОР КАРД:

1. Диссертатсияи Назриева Ҷамила Маҳмудовна дар мавзуи «Асосҳои илмӣ-методии тарбияи маънавӣ-ахлоқии хонандагони синфҳои 9-11 дар раванди дарсҳои забони русӣ (дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии таҳсилашон бо забони тоҷикӣ)» кори илмии мустақилона ба анҷом расида, ки дар он муаллиф ба ҳалли вазифаҳои дар назди таҳқиқот гузошташуда ноил шудааст, ҳисоб карда шавад.

2. Диссертатсияи Назриева Ҷамила Маҳмудовна дар мавзуи «Асосҳои илмӣ-методии тарбияи маънавӣ-ахлоқии хонандагони синфҳои 9-11 дар раванди дарсҳои забони русӣ (дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии таҳсилашон бо забони тоҷикӣ)» ба талаботи КОА-и назди Президента Ҷумҳурии Тоҷикистон барои дарёфти дараҷаи илмии 5.3. Педагогика (5.3.5.8. Назария ва методикаи таълими забон ва адабиёти рус дар мактабҳои забони таҳсилоташон ғайрирусӣ) ҷавобгӯ аст.

3. Диссертатсияи Назриева Ҷамила Маҳмудовна дар мавзуи «Асосҳои илмӣ-методии тарбияи маънавӣ-ахлоқии хонандагони синфҳои 9-11 дар раванди дарсҳои забони русӣ (дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии таҳсилашон бо забони тоҷикӣ)» барои ҳимоя ба шурои амалкунанда пешниҳод карда шавад.

Қарор дар ҷаласаи шуъбаи фанҳои гуманитарӣ, ҷомеашиносӣ ва бозничагариву такмили стандарт, барномаҳои таълимию китобҳои дарсии Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдураҳмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон аз 05-уми майи соли 2026 таҳти рақами №10 қабул гардидааст.

Дар ҷаласа иштирок доштанд: 14 нафар, аз он ҷумла, 3 нафар доктор ва 11 нафар номзадҳои илм.

Натиҷаи овоздиҳӣ: «тарафдор» - 14 нафар, «зид» – нест, «бетараф» – нест.

Раиси ҷаласа, мудири шуъбаи
фанҳои гуманитарӣ, ҷомеашиносӣ ва
бознигариву такмили стандарт,
барномаҳои таълимию китобҳои дарсии
Пажуҳишгоҳи рушди маориф ба номи
Абдураҳмони Ҷомии Академияи
таҳсилоти Тоҷикистон, номзади
илмҳои сиёсатшиносӣ Назиров Н.Д.

Котиби ҷаласа, ходими
пешбари илмии шубаи фанҳои
гуманитарӣ, ҷомеашиносӣ ва
бознигариву такмили стандарт,
барномаҳои таълимию китобҳои
дарсии Пажӯҳишгоҳи рушди
маориф ба номи Абдураҳмони Ҷомии АТТ Файзулоева И.

Имзои Н.Д. Назиров ва И. Файзулоеваро тасдиқ мекунам:

Мудири шуъбаи кадрҳо
ва коргузории Пажӯҳишгоҳи
рушди маориф ба номи
Абдураҳмони Ҷомии АТТ Х.Ҳақимова.
05.05.2026

Нишонӣ: 724032, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе, кӯч. Акобир Адҳамов, 11/1.
Почтаи электронӣ: maorif.tj.
Тел.: +992 227-76-00.